

Нэгдүгээр хэсэг \30 даалгавар 60 оноо

1. Эрэгтэй, эмэгтэй хүний биологийн буюу бие махбодийн ялгаа бөгөөд заяагдмал шинжтэй гэвэл энэ нь: \2 оноо\
 - a. Жендер
 - b. Хүйс
 - c. Насны нийтлэг
 - d. Шашны нийтлэг
 - e. Угсаатны нийтлэг
2. “Анги, статус, нам” бүтээлдээ давхраажилтын асуудлыг хөндөж, судалгаанд статусын бүлэг, намын ялгарлын асуудлыг судлан ангийн ялгаралд өмчөөс гадна орлого, эрхэлж буй ажил мэргэжил гэсэн эдийн засгийн бусад хүчин зүйлс чухал гэж үзсэн сэтгэгч аль нь вэ? \2 оноо\
 - a. М.Вебер
 - b. К.Маркс
 - c. Г.Спенсер
 - d. Т.Парсонс
 - e. Ф.Энгельс
3. Дундад зууны үед голчлон зонхилж байсан, нийгэмд эзлэх байр суурь нь угсаа залгамжлах замаар олгогддог, улс төрийн үйл ажиллагаанд оролцох эрхээрээ ялгаатай, эрх зүйн хувьд баталгаажсан, хаалттай давхраажилтын систем аль нь вэ? \2 оноо\
 - a. Боолчлол
 - b. Каст
 - c. Язгуур
 - d. Анги-бүлэг
 - e. Эрх мэдэл
4. Адилтгах замаар хариуг сонгоно уу? \2 оноо\

Оюуны хөдөлмөр - Цагаан захтан анги
Биеийн хөдөлмөр-

a. Улаан захтан анги	b. Цагаан цамцтан анги	c. Хөх захтан анги
d. Шар цамцтан анги	e. Цэнхэр захтан анги	
5. “Тогтвортой хөгжил”-ийн үзүүлэлтэд илүүц зүйл байна уу? \2 оноо\
 - a. Бичиг үсэг тайлагдсан байдал
 - b. Эдийн засаг
 - c. Байгаль орчин
 - d. Нийгмийн байдал
 - e. Илүүц зүйл алга
6. Хүний төрөлх 3 эрхийг /амьдрах, эрх чөлөөтэй байх, өмчлөх / тунхагласан сэтгэгчийг нэрлэнэ үү? \2 оноо\
 - a. Э.Фромм
 - b. Дж.Кэмпбелл
 - c. Жон Локк
 - d. О.Шпенглер
 - e. К.Оберг
7. Хувь хүний бүтээлч сэтгэлгээ, ур чадвар, авьяас билгээс эх сурвалжтай, оюуны өмчөөр хамгаалагдсан соёлын агуулга бүхий бараа, бүтээл үйлдвэрлэх, тэдгээрийн хуваарилалт, нийлүүлэлтийн тогтолцоог хангасан үйлдвэрлэлийн салбарыг..... гэнэ. \2 оноо\
 - a. Соёлын үйлдвэрлэл
 - b. Эдийн засгийн үйлдвэрлэл
 - c. Эдийн соёлын үйлдвэрлэл
 - d. Оюуны үйлдвэрлэл
 - e. Оюуны өмчийн үйлдвэрлэл
8. Компьютер, технологи, цахим сүлжээнд суурилсан соёлын харилцаа, нөлөөллөөр бий болж буй хамтын мэдрэмжийг... гэнэ. \2 оноо\
 - a. соёлын орон зай
 - b. кибер орон зай
 - c. үндэстний орон зай
 - d. оюун санааны орон зай

9. “Ул үндэстэй авч үзэх юм бол эрх гэж байхгүй өмчлөх гэж л байдаг” хэмээх бичсэн Америкийн эдийн засагч Мюррей Ротбардын бүтээл аль нь вэ? \2 оноо\
- Нийгмийн гэрээ
 - Хуулийн амин сүнс
 - Эрх мэдэл ба зах зээл
 - Европын доройтол
 - Хувь хүний эрх чөлөөний философи
10. “Нийгмийн гишүүн бүрийн амь бие, эд хөрөнгийг нийтийн хүчээр сахин хамгаалах чадвартай нийгмийн холбооны хэлбэрийг олон хэрэгтэй бөгөөд гишүүн бүр энэ нэгдэлд нэгдэх ёстой. Ингэснээр гагцхүү өөрөө өөрийгөө захирч урьдын адил бусдаас хамааралгүй эрх чөлөөтэй үлдэнэ” гэж хэн хэлсэн бэ? \2 оноо\
- Жан Локк
 - Жан Жак Руссо
 - Ф.Бастиа
 - Т.Гобсс
11. Засаглалын эрх мэдлийг хуваарилах, хүний эрхийг баталгаажуулах, улс орны суурь гол харилцааг зохицуулах үүрэгтэй хамгийн дээд хүчин чадалтай засаг, төрийн гол хууль аль нь вэ? \2 оноо\
- Зөрчлийн тухай хууль
 - Үндсэн хууль
 - Иргэний хууль
 - Эрүүгийн хууль
 - Төрийн эрх мэдлийн хуваарилалтын хууль
12. Хуулийн дагуу, тогтоогдсон хэмжээгээр бүх хүн, хуулийн этгээдээс төрд заавал төлөх, буцалтгүй шинжтэй хураамжийг гэнэ. \2 оноо\
- Төлбөр
 - Хувьцаа
 - Татвар
 - Шимтгэл
 - Бонд
13. Орчин үеийн АНУ-ын нэгэн эдийн засагч “Татварын орлого болох хураасан татварын нийт хэмжээ, татварын хувь хэмжээнээс хэрхэн хамаарч байдгийг графикаар илэрхийлсэн.” Энэ нь: \2 оноо\
- Госсений хууль
 - Оукены хууль
 - Лоренцийн муруй
 - Нийлүүлэлтийн муруй
 - Лафферын муруй
14. Цэгийн оронд тохирох хариултыг олно уу? Нийт эрэлтийг нэмэгдүүлэх зорилгоор мөнгөний болон зээлийн хүүд нөлөөлөх бодлогыг төрийн гэнэ. \2 оноо\
- Хүүгийн бодлого
 - Сангийн, төсвийн бодлого
 - Мөнгө, зээлийн бодлого
 - Татварын бодлого
 - а ба с хариулт хамаарна
15. Адилтгах замаах хариуг бичнэ үү? \2 оноо\

1. Төсвийн илүүдэл – Профицит
Төсвийн хомсдол -?

2. Гадаад худалдаа гадагшлах – Экспорт
Гадаад худалдаа дотогшлох-?

16. “Төр, эдийн засаг, гэр бүлээс ангид орших нийгмийн хүрээг иргэний нийгэм гэнэ” гэж хэн тодорхойлсон бэ? \2 оноо\
- Г.Алмонд
 - Г.Гегель
 - Д.Истон
 - Р.Путнам
 - Р.Дарендорьф

17. Ардчилсан нийгэмд хэвлэл мэдээлэл нь үндсэн үүрэг гүйцэтгэдэг. Аль нь хамаарахгүй вэ? \2 оноо\
- Мэдээлэл олгох
 - Цэнгээн баясгах, боловсрол олгох
 - Иргэдэд өөрийн гэсэн санаа бодол төлөвшүүлэхэд оролцон туслах
 - Хяналт шалгалт, шүүмжлэл өрнүүлэх
 - Дээрх бүгд хамаарна
18. Сонгуулийн бүх нийтээр оролцох зарчимд хамаарах өгөгдөл аль нь вэ? \2 оноо\
- Сонгуульд оролцохдоо саналаа чөлөөтэй илэрхийлэх бүхий л болоцоогоор хангагдах
 - Сонгогч ямар нэгэн дарамт шахалтгүйгээр гагцхүү өөрийн үзэмжээр саналаа өгөх явдал
 - Сонгуулийн эцсийн үр дүн нь зөвхөн иргэдийн санал хураалтын үр дүнгээр шийдэгддэг байх
 - Сонгогч бүр ижил тооны санал гаргах эрхтэй бөгөөд санал бүр адил жинтэй байх
 - Нас, хүйс, яс, үндсэс угсаа, мэргэжил, хэл, үзэл бодлоос үл шалтгаалан бүгд оролцдог байх
19. Улс төрийн системийн оролтонд нөлөөлөх хүчин зүйл аль вэ? \2 оноо\
- Шийдвэр –дэмжлэг
 - Үйлдэл-шийдвэр
 - Дэмжлэг- шаардлага
 - Гаралт-оролт
 - Хувиргалт-орчин
20. Социализмийн үеийн Монголын анги давхарааны бүтцийн зөв загварыг олноуу. (2 оноо)
- Ажилчин, малчин, сэхээтэн
 - Тариачин, албан хаагч, ажилчин
 - Дарга, ажилчин, малчин
 - Албан хаагч, үйлдвэрлэгч, худалдагч
 - Дээд анги, дунд анги, доод анги
21. Монгол дэлхийн 164 улстай дипломат харилцаатай байна. Тэгвэл 1990 онд аль улстай дипломат харилцаа тогтоосон бэ? \2 оноо\
- Бүгд Найрамдах Солонгос улс
 - Бүгд Найрамдах Турк улс
 - АНУ
 - Канад улс
 - Япон улс
22. Монгол улсын иж бүрэн стратегийн түншлэлийн улс аль нь вэ? \2 оноо\
- БНХАУ
 - ОХУ, Япон, Энэтхэг
 - БНСУ, АНУ, Герман, Турк
 - Канад, Австрали
 - Дээрх бүгд хамаарна.
23. "Хил хязгааргүй эмч нар, Эмнэсти Интернэйшнл" зэрэг субъектүүд улс бус оролцогчдын аль ангилалд хамаарах вэ? \2 оноо\
- Олон улсын байгууллага
 - Нөлөө бүхий хүн
 - Террорист, зэвсэгт бүлэглэлүүд
 - Олон улсын төрийн бус байгууллага
 - Шашны байгууллага
24. Албадлага, урамшууллаар бус харин бусад улсын сэтгэлийг өөртөө татах замаар өөрийн хүсэж буй үр дүнд хүрэхийн тулд бусдад нөлөөлөх чадварыг хэрхэн нэрлэх вэ? \2 оноо\
- Хатуу хүч
 - Ухаалаг хүч
 - Зөөлөн хүч
 - Гуравдагч хүч
 - Бодлогын хүч

25.хэм хэмжээ гэдэг нь ямар ч үед гажиж үл болох эрх зүйн хэм хэмжээ юм. \2 оноо\
- Диспозитив
 - Императив
 - Пртокцианист
 - Уян хэм хэмжээ
 - зөв хариулт алга
26. Соёл өөрийн үнэт зүйлсээ хамгаалж, оршин тогтнолоо бэхжүүлэн баталгаажуулах чадварыг гэнэ. \2 оноо\
- Соёлын эрх чөлөө
 - Соёлын адилсал
 - Соёлын дархлаа
 - Цочирдол.
 - Соёлын орчин
27. Тодорхой хэмжээний мөнгийг тогтоосон хугацааны дараа , зохих хүүтэй эргүүлэн төлөхийн баталгаа болох үнэт цаас нь..... \2 оноо\
- татвар
 - Бонд
 - Хувьцаа
 - төлбөр
 - зээлийн төлбөр
28. Эдийн болон эдийн бус баялгийг ашиглах, эзэмших, захиран зарцуулах боломж \2 оноо\
- өмчлөх эрх
 - Эзэмших эрх
 - Ашиглах эрх
 - хүний эрх
 - захиран зарцуулах эрх
- 29.Эвсэлд үл нэгдэх зарчмыг мөрдөх нь ямар ач холбогдолтой вэ? (2 оноо)
- Даяаршлийн сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх
 - Улс орондоо гадны цэрэг оруулахгүй байх
 - Үүрэг хариуцлага хүлээхгүй байх
 - Бусдаас ялгарахгүй байх
 - Дайны аюулаас сэргийлэх
30. Монгол улсын элсэн ороогүй Олон улсын байгууллагыг олно уу. (2 оноо)
- Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банк
 - Азийн хамтран ажиллах, итгэлцлийг бэхжүүлэх асуудлаарх зөвөлгөөн
 - Азийн хөгжлийн банк
 - Дэлхийн худалдааны байгууллага
 - Тийм хариулт алга

Хоёрдугаар хэсэг \10 даалгавар 40 оноо

1. Харгалзуул.

1	Нийгмийн гишүүд хувийн болон нийгмийн шинжээрээ зааглагдан хуваагдах	a	Тэгш бус байдал
2	Ижил төстэй шинж бүхий хүн амын статистик нэгдэл	b	Нийгмийн давхраа
3	Эд баялаг, нэр хүнд, эрх мэдэлд хүрэх адил бус боломж бүхий байдал	c	Нийгмийн давхраажилт
4	Тодорхой хэв шинжит харилцаа бүхий тэгш бус байдлын тогтолцоо	d	Нийгмийн ялгарал
5	Эд баялаг, нэр хүнд, эрх мэдлийн хувьд ялгаатай, тодорхой хэв шинжит харилцаа бүхий нийгмийн нийтлэг	e	Нийгмийн нийтлэг

A.1D, 2E,3A, 4C,5B

A.1E, 2D,3A, 4C,5B

A.1D, 2E,3A, 4B,5C

2. Харгалзуулна уу.

1	Хүний эрхийг хамгаалах олон улсын тогтолцоо	A	2 болон түүнээс дээш улс хуульчлан дагаж мөрдөхөөр баталсан хүний эрхийн гэрээ
2	Тунхаглал	B	Хуульчлан дагаж мөрдөх албагүй, зөвлөмж , уриалгын шинжтэй
3	Конвенц, пакт	C	НҮБ-ийн хүний эрхийн байгууллагуудыг хоёр төрөлд хуваасан хүний эрхийг хамгаалах бодлого
4	Протокол	D	Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй гэрээнд нэмэл, өөрчлөлт оруулсан баримт бичиг
5	Захиран зарцуулах эрх	E	Худалдах, бэлэглэх, арилжих, зээлэх боломж

A.1C,2B, 3A,4D,5E

B.1C,2B, 3A,4E,5D

C.1B,2C, 3A,4D,5E

3. Өмчлөх эрх үүсэх хуулинд заасан үндэслэлээс 2 нэрлэнэ үү. \2 оноо\

.....

.....

4. Истоны боловсруулсан улс төрийн системийн загварыг зурна уу. \2 оноо\

5. Харгалзуулна уу. \2 оноо\

1	Аномик	A	Яс үндэс, угсаа гарал,нас , хүйс зэрэг нийтлэгээрээ хамаардаг, зохион байгуулалтгүй
2	Эвсэл холбооны	B	Цэрэг , зэвсэглэл, арми, сүм хийд зэрэг субъектийн шууд удирдлага дор зохион байгуулалттай байгуулагддаг.
3	Эвсэл холбооны бус	C	Тодорхой зохион байгуулалтгүй хэсэг бөөн хүмүүсийн цугларалт, бослого, үймээн
4	Байгуулагдажсан	D	Тодорхой зорилго, чиглэлд үндэслэгдсэн зохион байгуулалттай бүлэг
5	Бүлэг	E	2 ба түүнээс дээш хүмүүс хамтран хүсэл сонирхлоороо нэгдэх явдал

a. 1a2b3c4d5e

b. 1c2e3b4d5a

c. 1c2d3a4b5e

d. 1c2b3a4d5e

6. Доорх үзэл баримтлалууд аль намд харьяалагдах болохыг зөв холбоно уу. (5 оноо)

A. Хувийн өмчийг хурааж төрийн өмч

1. Фашист

болгоно

2. Социалист

B. Улс орны бодлогын гол цөм нь

үндсэрхэг үзэл байна

3. Коммунист

C. Эдийн засагт төрийн оролцоо

хязгаарлагдмал байна

4. Социал демократ

D. Эдийн засагт төрийн оролцоо

давамгайлах чиглэлийг баримтална

5. Либерал

E. Хувийн өмчтөний үйлдвэрлэсэн

нийгмийн баялгийн хуваарилалтанд

төрөөс хяналт тавина.

A. A4.B2.C3.D5.E1

B. A2.B4.C3.D5.E1

C. A2.B4.C3.D1.E5

D. A3.B4.C2.D5.E1

7. Дараах ойлголтуудыг зөв холбоно уу. (5 оноо)

- A. Нийгэм дэх зохицуулагч хэм хэмжээ, зан заншлуудын цогц
- B. Нийгэмд хамаарахуйц эерэг үр дагаврууд
- C. Нийгэмд хэсэгчилсэн болон аажим хувьсал хийх
- D. Нийгмийн хуучин байгуулал шинэ байгуулалд эрс шилжилт хийх үйл явц
- E. Нийгмийн амьдралын бүх хүрээг хамарсан иж бүрэн суурь өөрчлөлт

- 1. Хувьсгал
- 2. Шинэчлэл
- 3. Шинэтгэл
- 4. Дэвшил
- 5. Соёл

A. A5,B4,C3,D1,E2 B. A5,B4,C3,D2,E1 C. A5,B4,C2,D1,E. D. A5,B2,C3,D1,E4

8. Төрөөс авч явуулсан эдийн засгийн арга хэмжээ, түүний зорилгын зөв харгалзааг тогтооно уу?

- 1. Байгууллагуудын төсөвт төлөх ёстой татварын өрийг хүчингүй болгохоор "Татварын өршөөлийн хууль" батлах
- 2. Газрыг өрх бүлд бус, иргэнд өмчлүүлэх
- 3. Байгууллагын хариуцан төлдөг нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 19 хувиас 11 хувь болгож бууруулах

- A. Далд эдийн засаг ил гаргах, бизнес эрхлэгчдийн ачааллыг хөнгөлөх, техник технологийн шинэчлэлт хийх, хөрөнгө оруулалт нэмэгдэх
- B. Ажилчдын цалин нэмэгдэх бодит боломж нээгдэх
- C. Газрыг эдийн засгийн эргэлтэнд оруулах, хувь хүнийг өмчтэй болгох

A.1A2B3C B.1A2C3B C.1B2A3C D.1B2C3A E.1C2A3B

9. "Хүний эрхийн" тухай дараах өгөгдлийг зөв тохируулна уу. /1 оноо/

- a. Малала Юсуфзай 1. "Миний дөрвөн хүүхэд нэгэн өдөр арьсны өнгөөрөө бус, өөрийн чадвар, чадлаараа үнэлэгдэх тийм улсад амьдраасай
- b. Мартин Лютер Кинг 2. Хүний эрх энгийн зүйлээс эхэлдэг
- c. Элеанор Рузвельт 3. Нэг хүүхэд, нэг үзэг, нэг ном дэлхийг өөрчилж чадна

A. a3, b2, c1 B. a1, b3, c2 C. a3, b1, c2 D. a1, b2, c3 E. a2, b3, c1

10. Дараах ойлголтуудыг харгалзах утгатай нь зөв тохируулна уу. /1 оноо/

- a Нөлөө бүхий хувь хүн 1. Транспаренси Интернэшл
- b Олон улсын төрийн бус байгууллага 2. Элон Маск, Жорж Сорос
- c Олон улсын хэвлэл мэдээллийн сүлжээ 3. BBC, CNN

A. a2, b3, c1 B. a2, b1, c3 C. a3, b2, c1 D. a3, b1, c2 E. a1, b3, c2